

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ • ІНСТИТУТ АРХЕОЛОГІЇ

АРХЕОЛОГІЯ

НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ — ЗАСНОВАНИЙ У БЕРЕЗНІ 1989 р.

ВИДАЄТЬСЯ ЩОКВАРТАЛЬНО

КИЇВ • 3 • 2016

З М І С Т

Статті

ЗАЛІЗНЯК Л.Л. Мезолітичні витоки перших індоєвропейських культур Європи за даними археології

МОЦЯ О.П. Історично-археологічні дослідження післямонгольських та козацьких часів в Україні

ГАЛЕНКО О., РАССАМАКІН Ю., ВУДФІН В., ГОЛОД Р. Трофеї половецького вождя з Чунгульського кургану: пережиток, ритуальні функції та символіка

ОСТАПЕНКО М.А., САРИЧЕВ В.Д. Знахідка меча X ст. біля Хортиці (до питання про похід князя Святослава «в пороги» 972 р.)

CONTENTS

Articles

3 ZALIZNIAK L.L. Mesolithic Sources of the First Indo-European Cultures in Europe Based on Archaeological Data

18 MOTSIYA O.P. Historic and Archaeological Research of Post-Mongols and Cossacks Times in Ukraine

28 HALENKO O., RASSAMAKIN Yu., WOODFIN W., HOLOD R. Cuman Chief's Trophy from Chunhul Barrow: Reuse, Ritual Functions, and Symbolism

49 OSTAPENKO M.A., SARYCHEV V.D. Finding of 10th Century Sword near Khortytsia (To Issue of Prince Sviatoslav's Campaign «to Rapids» in 972)

Публікації археологічного матеріалу

- РУДЬ В.С. Заглиблені об'єкти з поселення Тростянчик 65
- МОГИЛОВ О.Д., [БОКІЙ Н.М.] Поховання скіфського вершника на р. Синюха 76
- ВОЛОДАРЕЦЬ-УРБАНОВИЧ Я.В. Деталі поясных наборів V — першої половини VIII ст. із Полтавщини: знахідки від початку 2000-х рр. 89

Publications of Archaeological Materials

- RUD V.S. Sunk Objects From Trostianchyk Settlement 65
- MOGYLOV O.D., [BOKIY N.M.] Scythian Rider's Burial at Syniukha River 76
- VOLODARETS-URBANOVIYCH Ya.V. Belt Sets Details of the 5th – First Half of the 8th Centuries from Poltava Region: Finds of Beginning of 2000s 89

До історії стародавнього виробництва

- ХАРЛАМОВА А.О. Кістяні вироби Донецького городища (до питання про взаємини мешканців городища з кочовиками) 106
- ПРИЩЕПА Б.А., ГОРБАНЕНКО С.А. Будівлі з нішоподібними печами у господарстві давніх слов'ян (за матеріалами Пересопниці, уроч. Пастівник) 112

To the History of Ancient Crafts

- KHARLAMOVA A.A. Bone-ware from Donetsk Hill-fort (to the Issue of Interrelations of Hill-fort Habitants with the Nomads) 106
- PRYSHCHЕРА B.A., GORBANENKO S.A. Structures with Bay-shaped Stoves in Ancient Slavs' Husbandry (Based on Materials from Peresopnytsia in Pastivnyk Tract) 112

Дискусії

- РУСІЯЄВА А.С. До історії вивчення однієї терракоти з Ольвії 122

Discussions

- RUSIAYEVA A.S. To History of Study of One Terracotta from Olbia 122

Хроніка

- До 70-річчя Анатолія Федоровича Гуцала 132
- До 65-річчя В'ячеслава Юрійовича Мурзіна 133
- До 60-річчя Петра Якимовича Гавриша 135
- Конференція, присвячена пам'яті Федора Камінського 136
- Пам'яті Дмитра Юрійовича Нужного 139
- Світлої пам'яті Сергія Вікторовича Кончі 141
- Світлої пам'яті Михайла Андрійовича Филипчака 142
- До 100-річчя від дня народження Миколи Івановича Сокольського 144

News Review

- To the 70th Anniversary of Anatoliy Fedorovych Hutsal 132
- To the 65th Anniversary of Viacheslav Yuriyovych Murzin 133
- To the 60th Anniversary of Petro Yakymovych Havrysh 135
- Conference Tribute to the Memory of Fedir Ivanovych Kaminskyi 136
- To the Memory of Dmytro Yuriyovych Nuzhnyi 139
- To the Blessed Memory of Serhiy Viktorovych Koncha 141
- To the Blessed Memory of Mykhailo Andriyovych Fylypchuk 142
- To the 100th Anniversary of Mykola Ivanivych Sokolskyi 144

Наші автори 146

Our Authors

Список скорочень 147

Abbreviations

Цей номер виходить за сприяння Смоляка Юрія Васильовича (Запоріжжя)

Здано до набору 04.07.2016. Підписано до друку 29.09.2016. Формат 60×84/8. Папір офсетний. Гарн. Ньютон. Друк офсетний. Ум.-друк. арк. 17,21. Обл.-вид. арк. 18,65. Тираж 200 прим.
Тираж видруковано: ТОВ «Талком» 03115, м. Київ, вул. Львівська, 23, тел.: (044) 424-40-69, 424-56-26
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4538 від 07.05.2013